1048/2004. számú gazdasági elvi határozat

1048

A külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló New York-i Egyezmény nem ad lehetőséget a bíróságnak arra, hogy az Egyezmény által megkívánt okirat csatolásától - esetleges egyéb bizonyítékok alapján - eltekintsen [1962. évi 25. tvr. IV. cikk (1) bek.; 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. §].

A kérelmező az 1999. november 26-án kelt beadványában kérte G. P. M. egyedül eljáró választottbíró P.-ban 1998. november 20-án kelt választottbírósági határozatának végrehajtási tanúsítvánnyal történő ellátását, majd annak alapján a végrehajtás megindítását, a választottbírósági határozat adósa - jelen eljárás kérelmezettje - ellen.

A hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezettnek 150 000 Ft eljárási költséget. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság iránymutatására is tekintettel lefolytatott hiánypótlási eljárás keretében a kérelmező által csatolt okiratok közül a választottbírósági kikötést tartalmazó szerződés - a megyei bíróság álláspontja szerint - nem felel meg a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény (továbbiakban: New York-i Egyezmény) kihirdetéséről rendelkező 1962. évi 25. tvr. IV. cikk 1/b) pontjában, illetőleg a tvr. végrehajtására kiadott
12/1962. (X. 31.) IM számú rendelet 4. §-ának c) pontjában foglaltaknak. A kérelmező ugyanis nem nyújtotta be a választottbírósági kikötést tartalmazó szerződés eredeti példányát, illetőleg ennek hiányában annak megfelelően hitelesített másolatát. A kérelmező által hiánypótlás keretében benyújtott közjegyzői hitelesítés csupán a másolatban felmutatott választottbírósági szerződésen, az egyik szerződő fél - az I. S.r. 1. cég - törvényes képviselőjének hitelesítés időpontjában tett nyilatkozatát, illetőleg aláírását hitelesítette. Ez a közjegyzői hitelesítés - az eredeti okirat hiányában - nem felel meg a Vhr. 4. §-ában írt követelményeknek.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a megismételt eljárásban a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatások kötelezőek az elsőfokú bíróság számára. A másodfokú bíróság határozatából kitűnően jogszabálysértő a választottbírósági határozat végrehajtási tanúsítvánnyal történő ellátása abban az esetben, ha a kérelmező nem nyújtja be a New York-i Egyezmény IV. cikk 1. pontjának a) és b) pontjában, illetőleg a 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. § b) és c) pontjában írt okiratokat az ott meghatározott módon. Ezért az elsőfokú bíróság nem tudta figyelembe venni a kérelmezőnek azt a hivatkozását, mely arra vonatkozott, hogy a kérelmezett a lajstromozott, 1999. december 18-án kelt keresetlevelének első oldalán a választottbírósági kikötésre vonatkozó szerződés érvényes létrejöttére vonatkozó nyilatkozatot tett. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a kérelmet, mint alaptalant elutasította.

Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmező fellebbezéssel élt, kérte annak megváltoztatását és a kérelmének történő helyt adást. Másodlagosan kérte az eljárásnak mindaddig történő felfüggesztését, amíg az igazságügyi miniszter a 12/1962. (X. 31.) IM rendeletet módosítja, vagy

az Alkotmánybíróság az említett rendelet felhívott §-ai alkotmányellenességét meg nem állapítja.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság - követve a Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyező végzésében foglalt utasítást - választottbírósági szerződést követelt meg a végrehajtási tanúsítvány kiadásához és figyelmen kívül hagyta, hogy a kérelmezett az 1999. december 18-ai keresetlevelében a választottbírósági kikötésre vonatkozóan tett, a létrejövetelt megerősítő, kifejezett elismerő nyilatkozatot. Fellebbezési kérelmének jogalapja tekintetében hivatkozott a 2002. július 10-én kelt kérelmében foglaltakra. Ebben sérelmezte, hogy a Legfelsőbb Bíróság csorbítatlan jogi érvényt tulajdonított a 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. § b) és c) pontjában foglaltaknak, holott az - álláspontja szerint - már meghozatalakor ellentétben volt a New York-i Egyezmény II. cikk 2. pontjának azzal a rendelkezésével, amely nemcsak az önálló választottbírósági megállapodásban foglalt, hanem a más szerződésben foglalt választottbírósági kikötést is végrehajtási jogalapnak minősíti.

Az Alkotmány 7. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Magyar Köztársaság jogrendszere biztosítja a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját. Az Alkotmány 50. § (1) bekezdése szerint pedig a Magyar Köztársaság bíróságai védik és biztosítják az alkotmányos rendet. Álláspontja szerint súlyos alkotmányossági problémát vet fel az IM rendelet 4. § c) pontja akkor, amikor csak a választottbírósági szerződés közjegyző által hitelesített példányát minősíti Magyarországon elismerhető és végrehajtást lehetővé tevő okiratnak. Ezzel a meghatározással ugyanis kirekeszti a végrehajthatóságból a szerződésekben foglalt választottbírósági kikötéseket, továbbá a levélváltásba, vagy táviratváltásba foglalt választottbírósági megállapodásokat. Jóllehet a New York-i Egyezmény IV. cikk 1. pontjának b) pontja egyértelműen a II. cikkben említett összes választottbírósági megállapodást elismerendőnek és végrehajtandónak tekinti. Az IM rendelet 4. §-ának c) pontja lehetővé tette az összes külföldön született választottbírósági határozat magyarországi elismerésének és végrehajtásának megtagadását azon a címen, hogy a választottbírósági határozat nem elkülönítetten megalkotott választottbírósági szerződésen alapul.

A fellebbező álláspontja szerint a Legfelsőbb Bíróság a jogállami és alkotmányos megfontolások helyett gépiesen alkalmazta az IM rendeletet. Sürgősen szükséges a New York-i Egyezmény és a belső jog összhangjának megteremtése, azaz az idézett jogszabályhely olyan értelmű módosítása, mely hiteles okiratnak minősíti mindazokat, amelyeket a New York-i Egyezmény II. cikkének 2. pontja ilyennek tekint. Fellebbezéséhez csatolta az e tárgyban az igazságügyi miniszterhez benyújtott beadványát.

A kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételében az első fokú végzés helybenhagyását kérte. Jogi álláspontja szerint a New York-i Egyezmény IV. cikkének 1/b) pontjában a II. cikkben említett eredeti megállapodásról, vagy vannak megfelelően hitelesített másolatáról ejt szót, vagyis ilyen okiratot kellett volna a kérelmezőnek csatolnia. Ezzel összhangban van a 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. § c) pontja és semmilyen alkotmányossági aggály nem vethető fel az IM rendelettel szemben. Az IM rendelet 4. §-a tulajdonképpen a hiteles okirat fogalmát határozza meg, de nem lehet kétsége senkinek afelől, hogy a New York-i Egyezmény IV. cikke 1. pontjának szövege szerint vagy választottbírósági kikötést tartalmazó eredeti okiratot kell csatolni a kérelemhez, vagy az eredeti okiratról készített, megfelelően hitelesített másolatot. A végrehajtási kérelem azért megalapozatlan, mert ilyen okiratok nem állnak a kérelmező rendelkezésére, jóllehet arra a New York-i Egyezmény IV. cikk 1/b) pontja alapján feltétlenül szükség volna.

Emellett a kérelmezett továbbra is hivatkozott arra, hogy amennyiben a kérelmező az Egyezményben megkívánt okiratokat csatolni tudná, akkor is fennállnak a New York-i Egyezmény V. cikk (1) bekezdésének b) és e) pontjában, továbbá (2) bekezdésének b) pontjában szabályozott megtagadási okok.

A fellebbezés az alábbi indokok miatt alaptalan.

A külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. július 10-én kelt - az 1962. évi 25. tvr.-tel kihirdetett - Egyezmény (továbbiakban: New York-i Egyezmény) II. cikkének 2. pontja akként rendelkezik, hogy az "írásbeli megállapodás" kifejezésen a szerződésben foglalt választottbírósági kikötést, továbbá a felek által aláírt, illetőleg levél - vagy táviratváltásban foglalt választottbírósági megállapodást kell érteni.

A New York-i Egyezmény IV. cikkének (1) bekezdése szerint az elismerést és végrehajtást kérő félnek az előző cikkben említett elismerésre és végrehajtásra irányuló kérelemmel egyidejűleg be kell csatolnia:

a) a határozat megfelelően hitelesített eredeti példányát, vagy annak megfelelően hitelesített másolatát;

b) a II. cikkben említett eredeti megállapodást, vagy annak megfelelően hitelesített másolatát.

A New York-i Egyezmény kihirdetéséről szóló 1962. évi 25. tvr. végrehajtására kiadott 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. §-a értelmében az Egyezmény IV. cikkében említett hiteles okirat,

a) az állandó választottbíróság által a saját határozatáról kiállított hiteles kiadmány,

b) az eseti választottbíróság határozatának a közjegyző által hitelesített példánya,

c) a választottbírósági szerződés közjegyző által hitelesített példánya.

A megismételt eljárásban a kérelmező az eseti választottbíróság határozatának közjegyző által hitelesített példányát 2002. augusztus 30-án becsatolta. Nem tudta azonban benyújtani sem a választottbírósági kikötést tartalmazó szerződés eredeti példányát, sem pedig az eredeti szerződés hiányában annak megfelelően hitelesített másolatát, azaz a 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. § c) pontjában foglaltaknak megfelelően a közjegyző által hitelesített példányát.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kérelmező által benyújtott közjegyzői okirat csupán a másolatban felmutatott választottbírósági szerződésen, az egyik szerződő fél az I. S.r. 1. cég törvényes képviselőjének a hitelesítés időpontjában tett nyilatkozatát, illetőleg aláírását hitelesítette. Ez azonban nem pótolja a választottbírósági kikötést tartalmazó szerződés eredeti példányát, vagy az eredeti példánynak a közjegyző által hitelesített másolatát. A közjegyző akkor tud hiteles másolatot kiállítani, ha előtte az eredeti példányt felmutatják. Ez azonban adott esetben nem történt meg.

A külföldi választottbírósági határozat végrehajtása iránti kérelemhez a New York-i Egyezmény IV. cikke (1) bekezdésének b) pontja követeli meg a II. cikkben említett eredeti megállapodás, vagy annak megfelelően hitelesített másolata becsatolását.

A 12/1962. (X. 31.) IM rendelet 4. § azt az értelmező rendelkezést adja, hogy az Egyezmény IV.

cikkében említett hiteles okiratnak mi minősül. Ezek közül a választottbírósági megállapodás megfelelően hitelesített másolatának a választottbírósági szerződés közjegyző által hitelesített példánya minősül. A kérelmező tévesen értelmezi az IM rendelet 4. § c) pontját akként, hogy az csak a választottbírósági szerződés közjegyző által hitelesített példányát minősíti Magyarországon elismerhető és végrehajtást lehetővé tévő okiratnak.

Helyes értelmezés szerint az IM rendelet 4. § c) pontja a New York-i Egyezmény IV. cikk 1/b) pontjának arra a fordulatára vonatkozik, ha a kérelmező nem a II. cikkben említett eredeti megállapodást, hanem annak másolatát csatolja be. Az IM rendelet 4. § c) pontja határozza meg, hogy a magyar jog szerint mi minősül "megfelelően hitelesített" másolatnak.

A másodfokú bíróság alaptalannak találta a jelen eljárás felfüggesztése iránti kérelmet, mert annak a Pp. 152. §-ában meghatározott feltételei nem állnak fenn. Jelen ügy eldöntése nem függ más bíróság, vagy hatóság hatáskörébe tartozó előzetes kérdés elbírálásától. A New York-i Egyezmény nem ad a bíróság számára mérlegelési lehetőséget a tekintetben, hogy az Egyezmény által megkívánt egyik, vagy másik okirat becsatolásától, esetleges egyéb bizonyítékok alapján eltekintsen. Ezért nem lehet a New York-i Egyezmény által megkövetelt választottbírósági szerződés eredeti példánya, vagy annak megfelelően hitelesített másolata helyett figyelembe venni a kérelmezett 1999. december 18. napján kelt keresetlevelében foglalt, a választottbírósági megállapodás érvényes létrejöttére vonatkozó nyilatkozatát, amelyet egyébként utóbb vitássá tett.

A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) 9. §-a folytán alkalmazott Pp. 259. §-a és 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

(Legf. Bír. Gpkf. VI. 32.457/2002. sz.)